

Ο μέγας ναός που δεσπόζει στην Ακρόπολη, κτίσθηκε προς τιμήν της θεάς Αθηνάς μεταξύ των ετών 447 και 438 π.Χ. από τους αρχιτέκτονες Ικτίνο και Καλλικράτη. Τη γενική εποπτεία του έργου είχε ο Φειδίας, ο εξαιρετικά προικισμένος γλύπτης και προσωπικός φίλος του μεγάλου πολιτικού ηγέτη της Αθήνας, Περικλή.

Ο Παρθενώνας ήταν από την αρχαιότητα περίφημος για τον γλυπτικό του πλούτο. Το πελώριο χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς Παρθένου στο εσωτερικό, τα δύο αετώματα, με θέματα τη Γέννηση της Αθηνάς στο ανατολικό, και την «Εριδα» Αθηνάς και Ποσειδώνα για την προστασία της πόλης, στο δυτικό, οι 92 ανάγλυφες μετόπες με θέματα τη Γιγαντομαχία ανατολικά, την Άλωση της Τροίας βόρεια, την Αμαζονομαχία δυτικά και την Κενταυρομαχία νότια, καθώς και η ιωνική ζωφόρος με θέμα την Παναθηναϊκή πομπή, συνθέτουν ένα πρωτοφανές σύνολο γλυπτικής ολοκλήρωσης ενός μοναδικού ναού.

Η Ζωφόρος του Παρθενώνα

Η ζωφόρος του Παρθενώνα είναι μία συνεχής ανάγλυφη παράσταση με μορφές που περιέτρεχε το επάνω μέρος του τοίχου του κυρίως ναού, μέσα από την εξωτερική κιονοστοιχία. Είχε συνολικό μήκος 160 μέτρα και ύψος περίπου ένα μέτρο. Πλούσια χρώματα και πρόσθετα μεταλλικά στοιχεία διακοσμούσαν τις επιμέρους μορφές, που διαγράφονταν σε βαθύ γαλάζιο φόντο.

Το θέμα της ζωφόρου ήταν η πομπή προς την Ακρόπολη που γινόταν κατά τα μεγάλα Παναθήναια, τη γιορτή προς τιμήν της θεάς Αθηνάς. Η σύνθεση περιελάμβανε 360 ανθρώπινες και θεϊκές μορφές καθώς και περισσότερα από 250 ζώα, κυρίως άλογα. Ομάδες ιππέων και αρμάτων, καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της ζωφόρου. Ακολουθεί η πομπή της θυσίας, με τα ζώα και τις ομάδες ανδρών και γυναικών που φέρουν ιερά τελετουργικά σκεύη και προσφορές.

Η Παράδοση του Πέπλου

Στη μέση της ανατολικής πλευράς, επάνω από την είσοδο του ναού εικονίζεται το αποκορύφωμα του πολυμέρου εορτασμού των Παναθηναίων, στο τέλος της πομπής, η παράδοση του πέπλου, του δώρου των Αθηναίων, που θα έντυνε το ιερό «Διιπέτες» λατρευτικό ξόανο της θεάς Αθηνάς.

Στη σκηνή συμμετέχουν πέντε μορφές. Τρεις γυναίκες, δύο που μεταφέρουν τα ιερά καθίσματα και μία μεγαλύτερη, ίσως η Ίερεία. Μία σεβάσμια μορφή, ίσως ο Άρκων-Βασιλεύς και ένα αγόρι κρατούν τον πέπλο.

Ποιος από τους δύο παραλαμβάνει τον πέπλο για να τον παραδώσει στη θεά Αθηνά; Δικαιολόγησε την άποψή σου.

Οι Θεοί του Ολύμπου

Αριστερά και δεξιά της κεντρικής παράστασης εικονίζονται οι θεοί του Ολύμπου επιβλητικοί, καθιστοί, μεγαλύτεροι από τις άλλες μορφές. Φιλοτεχνήθηκαν με ξεχωριστή καλλιτεχνική δεξιότητα από μεγάλους γνωστούς γλύπτες της εποχής, όπως ο Φειδίας, ο Αγοράκριτος, ο Αλκαμένης που έλαβαν μέρος στο μεγάλο αυτό έργο.

Πρόσεξε τα θαυμάσια κεφάλια που σώζονται, τα υπέροχα ρούχα με τις πλούσιες πτυχώσεις, τον περίτεχνο θρόνο!

Προσπάθησε να αναγνωρίσεις τους θεούς και δικαιολόγησε την απάντησή σου. Παρατήρησε προσεκτικά την ιεραρχική θέση που έχουν οι θεοί στη σύνθεση, θυμήσου τις συγγενικές τους σχέσεις και τα χαρακτηριστικά αντικείμενα-σύμβολα που κρατούν και τα οποία γνωρίζεις από τη μυθολογία. Φαντάσου ότι συζητούν και δημιούργησε ένα σενάριο!

Τα αναστηλωτικά έργα στα μνημεία της Ακρόπολης συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. © ΥΣΜΑ - Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης

Λίθος IV, Βρετανικό Μουσείο

Λίθος V, Βρετανικό Μουσείο

Λίθος VI, Μουσείο Ακροπόλεως

Λίθος VII, Μουσείο Ακροπόλεως

Λίθος VIII, Μουσείο Ακροπόλεως

Λίθος IX, Μουσείο Ακροπόλεως

Λίθος X, Μουσείο Ακροπόλεως

Σχέδια: Μ. Κορρές • Φωτογραφίες: Σ. Μαυρομμάτης

Υπουργείο Πολιτισμού • Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης

Οι Θεοί του Ολύμπου στη Ζωφόρο του Παρθενώνα

Κορνηλία Χατζησολάνη

ISBN: 960-214-474-2

Καλλιτεχνική επιμέλεια: AltSys

Α' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Τομέας Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης

